DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO ŁUCKIEGO

TREŚĆ

PAŹDZIERNIK — 1933

Nr. 9 (104)

Rok X

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

87.

„Święto Niepodległości" 11 Listopada.

Okólnik Ministra W. R. i O. P. z dn. 17. X. 1933 r. Nr. I. Pol-3575/33.

Dzień 11 listopada, — jako rocznica odzyskania niepodległości, — w związku z przypadającem aktualnie 15-leciem tego radosnego faktu, winien, zwłaszcza w tym roku, doznać szczególniejszego uczczenia.

Polecam zatem w dniu tym, dla celów wychowawczego oddziałania na młodzież w duchu obywatelsko-państwowym zorganizowanie we wszystkich szkołach wszelkiego typu uroczystych obchodów, których treść związać należy przedewszystkiem z Wielką Postacią Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, jako Wodza i Wychowawcy Narodu oraz Twórcy i Budowniczego Państwa.

Nadto zachęcą PP. Kuratorowie jak najgoręcej nauczycielstwo i młodzież szkolną w myśl realnej pracy dla Państwa do czynnego i intensywnego poparcia organizowanej w dniu 11 i 13 listopada specjalnej zbiórki pieniężnej na rzecz T-wa Popierania Budowy Szkół Powszechnych, których rezultaty będą niewątpliwie najskuteczniejszem uczczeniem Święta Niepodległości.

Dzień 11 listopada wolny jest od zajęć szkolnych.

Minister (—) *J. Jędrzejewicz.*

KURATORJUM
OKRĘGU SZKOLNEGO ŁUCKIEGO
Nr. O-18470/33. Równe, dnia 25 października 1933 r

Okólnik Pana Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego podaję do wiadomości i wykonania.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *J. Firewicz.*

88.

W sprawie obchodu rocznic historycznych w szkołach.

Okólnik Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 9. IX. 1933 r. Nr. II. S-8072/33.

W związku z tem, że w bieżącym roku szkolnym zbiega się szereg rocznic historycznych, które będą uroczyście obchodzone przez szerokie koła społeczeństwa, Ministerstwo zwraca uwagę Kuratorjów, że obchody te nie powinny zakłócać normalnego toku pracy szkolnej. Rocznice te należy zatem czcić bądź w formie pogadanek na lekcjach historji, lub języka polskiego, bądź też przenieść uroczysty obchód na czas pozalekcyjny lub na dzień wolny skądinąd od normalnych zajęć szkolnych. (Święto lub niedziela).

Powyższe ograniczenie nie dotyczy tych szkół, w których dany obchód łączy się z głębiej pojętym programem wychowawczym szkoły (np. obchody ku czci Batorego lub Sobieskiego w szkołach Ich imienia).

Zarządzenie niniejsze należy stosować do wszystkich obchodów, nie objętych specjalnemi zarządzeniami władz szkolnych.

O tem należy zawiadomić szkoły.

Podsekretarz Stanu (—) *Kazimierz Pieracki.*

KURATORJUM
OKRĘGU SZKOLNEGO ŁUCKIEGO
Nr. II-15740/33. Równe, dnia 26 października 1933 r.

W sprawie obchodu rocznic historycznych.

Powyższy okólnik Min. Wyznań Relig. i Ośw. Publ. podaję do wiadomości i stosowania.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *J. Firewicz.*

89.

Odczyty ku czci Sienkiewicza w 50 rocznicę ukazania się „Ogniem i Mieczem".

Okólnik Min. W. R. i O. P. z dnia 16. X. 1933 r. Nr. II. S.-9565/33.

Zakład Narodowy im. Ossolińskich we Lwowie podejmuje w 50-tą rocznicę ukazania się „Ogniem i Mieczem" propagandę czytelnictwa i kultu dzieł Sienkiewicza.

Pod patronatem Polskiego Białego Krzyża i oświatowo-kulturalnych instytucyj odbędą się w całej Polsce w dniach

5, 12 i 19 listopada b. r. akademje i odczyty. Uroczystości te mają na celu przypomnieć narodowi Sienkiewicza, jako znakomitego nauczyciela i przyczynić się do spopularyzowania jego pism.

W związku z tem Ministerstwo zezwala na zalecenie szkołom urządzenia specjalnych pogadanek na lekcjach języka polskiego, poświęconych Sienkiewiczowi.

Dla organizatorów tego rodzaju obchodów w szkołach i instytucjach oświaty pozaszkolnej przygotował Zakład Narodowy im. Ossolińskich we Lwowie następujący zbiór materjałów:

1) Artykuł ogólny o Sienkiewiczu,

2) Wiersze o Sienkiewiczu ze szczególnem uwzględnieniem „Krzyżaków",

3) Sienkiewicz, jako wychowawca młodzieży,

4) Sienkiewicz, jako lektura legjonistów,

5) Wskazówki do inscenizacji wyjątków z dzieł Sienkiewicza.

Zbiór ten na żądanie będzie Zakład Narodowy im. Ossolińskich we Lwowie wysyłał bezpłatnie.

Dyrektor Departamentu (—) *Dr. M. Mendys.*

KURATORJUM
OKRĘGU SZKOLNEGO ŁUCKIEGO

Nr. O.-18704/33. *Równe*, dnia 27 października 1933 r.

Do Dyrekcji Państwowych i Prywatnych Szkół średnich ogólnokształcących, Seminarjów Nauczycielskich, Szkół Zawodowych i Ogółu Nauczycielstwa

w Okręgu.

Powyższy okólnik Ministerstwa W. R. i O. P. podaje się do wiadomości z zaleceniem urządzenia w dniach 9, 12 i 19 listopada b. r. specjalnych pogadanek na lekcjach języka polskiego, poświęconych Sienkiewiczowi.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *J. Firewicz.*

90.

O okresie rachunkowym dla funduszu specjalnego — „taksa administracyjna".

Okólnik Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 20. IX. 1933 r. Nr. I. R-7869/33.

W związku z zapytaniem jednego z Kuratorjów, Ministerstwo wyjaśnia, że pomimo zmiany roku szkolnego, w sprawozdawczości rachunkowo-kasowej z funduszu specjalnego —

„taksa administracyjna“ należy stosować nadal okres rachunkowy od dnia 1-go września do dnia 31-go sierpnia każdego roku.

Dostosowywanie okresu rachunkowego do nowego roku szkolnego, rozpoczynającego się 20 sierpnia t. j. o 10 dni wcześniej, Ministerstwo uważa za niecelowe, ponieważ przesunięcie okresu rachunkowego o 10 dni wcześniej dla planów finansowo-gospodarczych nie ma istotnego znaczenia, natomiast skomplikowałoby sprawozdawczość kasową za miesiąc sierpień.

Dzienniki kasowe oraz księgi rachunkowe, przewidziane przepisami rachunkowo-kasowemi dla Dyrekcyj Gimnazjów Państwowych, Państwowych Zakładów Kształcenia Nauczycieli oraz Państwowych Szkół Zawodowych i Specjalnych (Dz. Urz. Min. Nr. 5, rok 1932, poz. 58), należy zakładać od dnia 1-go września, a zamykać z dniem 31-go sierpnia każdego roku.

Dyrektor Departamentu (—) *K. Makuch.*

KURATORJUM
OKRĘGU SZKOLNEGO ŁUCKIEGO
Nr. O-16555/33. Równe, dnia 25 października 1933 r.

Do Dyrekcyj Państwowych Szkół Średnich Ogólnokształcących, Seminarjów Nauczycielskich i Szkół Zawodowych.

Podaje się do wiadomości i wykonania.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *J. Firewicz.*

91.

W sprawie wystawy sportów i turystyki zimowej.

Okólnik Min. W. R. i O. P. z dnia 17. X. 1933 r. Nr. I. W. F.-3483/33.

Ministerstwo podaje do wiadomości, że Zarząd Warszawskiego Klubu Narciarskiego w porozumieniu z Państwowym Urzędem Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego organizuje w drugiej połowie listopada i początku grudnia b. r. w Warszawie w lokalu Oficerskiego Kasyna Garnizonowego (Aleja Szucha 23) Wystawę Sportów i Turystyki Zimowej celem pokazu dorobku sportów i turystyki zimowej, propagandy tychże oraz przeglądu wytwórczości krajowej w dziale ekwipunku i oporządzenia, związanego ze sportem i turystyką zimową.

Kuratorja Okręgów Szkolnych, szkoły, zakłady i instytucje, podległe Ministerstwu, mogą wziąć udział w powyższej wystawie, jednakowoż na koszt własny. Informacyj w spra-

wie udziału w wystawie ceny i dekoracji stoisk udzieli zainteresowanym Zarząd Wystawy w Warszawskim Klubie Narciarskim — adres: Warszawa, ul. Krakowskie Przedmieście Nr. 32.

Dyrektor Departamentu (—) *K. Makuch.*

92.

Tydzień Książki Polskiej.

Okólnik Kuratorjum Okr. Szk. Łuckiego z dn. 20. X. 1933 r. Nr. II-18138/33.

Z inicjatywy Ministerstwa W. R. i O. P. organizowana jest na koniec listopada b. r. akcja propagandowa w całem Państwie, mająca na celu krzewienie zainteresowania współczesną książką polską i współczesną literaturą polską. Akcja przeprowadzona będzie w „Tygodniu Książki Polskiej", który wypadnie na czas od 26 listopada do 3 grudnia 1933 r.

Komitet Główny „Tygodnia Książki Polskiej", w którego skład wchodzą jako prezes Wacław Sieroszewski, jako Wiceprezesi Juljusz Kaden Bandrowski, Stanisław Arct i Stefan Krzywoszewski rozpoczął już wstępne prace i przystąpił do powołania Komitetów prowincjonalnych.

Ponieważ projektowana akcja ma doniosłe znaczenie kulturalne, polecam Dyrekcjom i Kierownictwom szkół wszelkiego typu zorganizowanie dla młodzieży szkolnej w czasie trwania „Tygodnia" prelekcyj lub pogadanek na temat „Tygodnia Książki Polskiej", jednakże bez uszczerbku normalnych zajęć szkolnych.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *J. Firewicz.*

93.

Ustanowienie rejonów i komisyj egzaminacyjnych dla egzaminu praktycznego na nauczycieli publ. szkół powszechnych.

Okólnik Kuratorjum Okr. Szk. Łuckiego z dn. 30. IX. 1933 r. Nr. I-17271/33.

Zgodnie z § 2 zarządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 14 XII 1928 r. zawierającego przepisy o praktycznym egzaminie na nauczyciela publicznych szkół powszechnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1, poz. 3 z roku 1929) ustanawiam 8 rejonów i Komisyj Egzaminacyjnych w następującym porządku:

I rejon — dla nauczycieli powiatu dubieńskiego z siedzibą Komisji Egzaminacyjnej w Dubnie — Gimnazjum Państwowe.

II rejon — dla nauczycieli powiatu kowelskiego i lubomelskiego z siedzibą Komisji Egzaminacyjnej w Kowlu — Gimnazjum Państwowe.

III rejon — dla nauczycieli powiatu kostopolskiego z siedzibą Komisji Egzaminacyjnej w Równem — Gimnazjum Państwowe.

IV rejon — dla nauczycieli powiatu krzemienieckiego z siedzibą Komisji Egzaminacyjnej w Krzemieńcu — Państwowe Seminarjum Nauczycielskie.

V rejon — dla nauczycieli powiatu łuckiego z siedzibą Komisji Egzaminacyjnej w Łucku — Gimnazjum Państwowe.

VI rejon — dla nauczycieli obwodu szkolnego równieńskiego z siedzibą Komisji Egzaminacyjnej w Ostrogu n/Hor. — Państwowe Seminarjum Nauczycielskie.

VII rejon — dla nauczycieli powiatu sarneńskiego z siedzibą Komisji Egzaminacyjnej w Sarnach — Gimnazjum Państwowe.

VIII. rejon — dla nauczycieli powiatu horochowskiego i włodzimierskiego z siedzibą Komisji Egzaminacyjnej we Włodzimierzu — Gimnazjum Państwowe.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *J. Firewicz.*

KOMUNIKAT

„Książka Wodza Zuchów".

Harcerstwo, jako jedyna organizacja, dopuszczona przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na terenie szkół powszechnych, podjęło akcję w celu zorganizowania młodzieży tych szkół w t. zw. gromady zuchowe. W związku z tą akcją ukazała się książka p. t. „Książka Wodza Zuchów" Aleksandra Kamińskiego, która zawiera zbiór wiadomości praktycznych, niezbędnych do prowadzenia gromady zuchowej. Pomaga ona „wodzowi zuchów" w układaniu zbiórek w lecie i zimie, w lokalu i w lesie, w mieście i na kolonji.

„Książka Wodza Zuchów" zawiera 364 str. druku, około 150 ćwiczeń i gier na orjentację, około 100 ćwiczeń turniejowych, 50 gier w lesie, kilkadziesiąt gier zimowych, robót Majstra Klepki, kilkadziesiąt piosenek i tańców; rozdziały o kolonjach zuchowych, o gawędach, o obrzędowości, o sposobie prowadzenia gromady i t. p. Jak z powyższego wynika, książka ta może być pożyteczna nietylko harcerzowi-wodzowi, ale każdemu pedagogowi, który chce w wychowaniu uwzględnić najnowsze prądy.

Piękną tę książkę, ilustrowaną 100-ma rysunkami, nabyć można w Administracji „NA TROPIE", Katowice, ul. Szafranka, przesyłając należność w wysokości 6 zł. na konto P. K. O. 305.330.

OGŁOSZENIA.

„Legjon Młodych".

Komenda Główna Legjonu Młodych, Związku pracy dla Państwa, przystąpiła do opracowania specjalnego numeru swego pisma p. t. „Legjon Młodych", poświęconego zobrazowaniu całokształtu dorobku państwowego i gospodarczego za okres 15 lat Niepodległości Polski.

Redakcja „Legjonu Młodych" zamierza dać obraz wyjątkowej ofiarności patrjotyzmu i hartu ducha polskiego i wzywa najszersze warstwy społeczeństwa do zainteresowania się wydawnictwem i poparcia pisma. Adres: Warszawa Al. Jerozolimskie 31, m. 15.

„Biuletyn Gazowy".

Zarząd Główny L. O. P. P. wydając miesięcznik p. t. „Biuletyn Gazowy" poświęcony sprawom obrony przeciwlotniczo-gazowej zagranicą, pragnie rozpowszechnić go wśród personelu nauczycielskiego szkół powszechnych i średnich oraz uczniów szkół średnich, a zwłaszcza w szkołach technicznych i zawodowych

Biorąc pod uwagę, że „Biuletyn Gazowy" przynosi stale najnowsze wiadomości z zakresu organizacji i techniki O. P. L. G. zagranicą oraz omówienia wszelkich nowych wydawnictw polskich i obcych w tym zakresie, jest on wydawnictwem bardzo pożytecznem i zasługującem na poparcie, szczególnie że cena jego wynosi zaledwie 4 zł. rocznie.

Rozpowszechnienie „Biuletynu Gazowego" wśród młodzieży szkolnej i nauczycielstwa przyczyni się niewątpliwie do przygotowania obrony przeciwlotniczo-gazowej w szkołach i będzie zarazem ważnym środkiem propagandowym w szerokich warstwach społeczeństwa.

WYKAZ

złożonych kwot na budowę Szkoły im. Legjonów w Kostjuchnówce.

	Saldo podane w Dz. U. K. Nr. 8 z 1933 r.	8.691 zł 55 gr
1.	Szkoła Powszechna w Kamieńcu p. Pulemiec	2 „ 30 „
2.	„ „ w Starej Lubomirce, p. Aleksandrja	4 „ — „
3.	„ „ w Mikulinie, p. Tuczyn	1 „ — „
4.	„ Rzem. Przem. P. M. S. Zdołbunów	15 „ 10 „
5.	„ Powszechna w Orżewie — Fabryka	1 „ — „
6.	„ „ Małe Kuśkowce	2 „ 65 „
7.	Piekarska Anna — Remczyce	1 „ — „
8.	Wodna Drużyna Harcerska Szkoły M. i Dr. w Kowlu	8 „ — „
9.	Szkoła Powszechna w Topczy	1 „ 53 „
10.	„ „ w Topczy	2 „ 35 „
11.	Młodzież Gimn. Państw. w Ostrogu z okazji im. Dyrektora	20 „ — „
12.	Szkoła Powszechna w Siestratynie	6 „ 20 „
13.	„ „ w Helenowie	2 „ 20 „
14.	Dochód ze sprzedaży 13 egz. książki p. t. Boje o Polskę	6 „ 50 „
15.	Szkoła Powszechna w Stydyniach	3 „ — „
16.	„ „ w Rzeczycy, p. Równe	3 „ 65 „
17.	„ „ Nr. 4 w Kowlu	10 „ — „
18.	„ „ w Bużeny, p. Horochów	9 „ 20 „
19.	„ „ w Wysokiej	3 „ — „
20.	Olszewska Zuzanna, p. Kostopol	1 „ — „
21.	Naucz. rejonu Kisielin, p. Horochów	20 „ — „
22.	Klasa VI-b Gimn. Państw. w Łucku	14 „ — „
23.	Szkoła Powszechna w Bronikach, p. Równe	1 „ — „
24.	„ „ w Twerdyniach p. Horochów	3 „ 05 „
25.	Państw. Szkoła Rolnicza w Trościańcu	22 „ — „
26.	Szkoła Powszechna w Byku, p. Luboml	1 „ 15 „
27.	„ „ w Starym Stawie p. Horochów	3 „ — „
	do przeniesienia	8.859 zł 43 gr

		z przeniesienia	8.859 zł	43 gr
28.	Piotrowska Wiera — Beresteczko		4 „	15 „
29.	Szkoła Powszechna w Branach p. Horochów		2 „	65 „
30.	„ „ w Merwie		3 „	80 „
31	„ „ w Pułhanach		2 „	15 „
32.	„ „ w Tuminie		5 „	— „
33.	„ „ w Nowostawie		1 „	15 „
		Razem . .	8.878 zł	33 gr

SPIS KSIĄŻEK SZKOLNYCH

dozwolonych w I, II i V klasie publicznych szkół powszechnych.

JĘZYK POLSKI.

Elementarze, czytanki i wypisy.

ODDZIAŁ I.

Chodak Edm. Moja pierwsza książeczka. Na klasę pierwszą szkół powszechnych. (Metoda zdaniowa). Wydawnictwo M. Arcta w Warszawie. 1933. Cena zł. 0.60.

Chodak Edm. Moja pierwsza książeczka. Na klasę pierwszą szkół powszechnych. (Metoda wyrazowa). Wydawnictwo M. Arcta w Warszawie. Cena zł. 0.60.

Kubski B., Kotarbiński M., Zarembina E. Elementarz. (Metoda zdaniowa). Wydanie 2. Wydawnictwo K. S. Jakubowskiego. Lwów. 1933. Cena zł. 0.60.

Dobraniecki St., Kubski B., Kotarbiński M., Zarembina E. Elementarz. (Metoda wyrazowa). Wydawnictwo K. S. Jakubowskiego. Lwów. 1933. Cena zł. 0,60.

ODDZIAŁ II.

dla szkół wiejskich.

Chodak Edm. Moja druga książeczka. Na klasę II szkół powszechnych wiejskich. Wydawnictwo M. Arcta w Warszawie. 1933. Cena zł. 1,10.

Mikulski A. i Saloni J. W Lipkach. Czytanki dla II klasy szkół powszechnych. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1933. Cena zł. 1,10.

dla szkół miejskich.

Kubski B., Kotarbiński M. i Zarembina E. Czytanka. Część I. dla II. klasy szkół powszechnych. Wydawnictwo K. S. Jakubowskiego. Lwów. 1933. Cena zł. 1,10.

Żłobicka J. Czytanka. Część I. dla II. klasy szkół powszechnych. Wydawnictwo K. S. Jakubowskiego. Lwów. 1933. Cena zł. 1,10.

ODDZIAŁ V.

Balicki J. i Maykowski St. Pieśń o ziemi naszej. Podręcznik nauki języka polskiego na V klasę szkoły powszechnej. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1933. Cena zł. 1,90.

Tync St. i Gołąbek J. Piękna nasza Polska cała. Czytanki polskie dla V klasy szkoły powszechnej. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów-Warszawa. 1933. Cena zł. 1,90.

LEKTURA UZUPEŁNIAJĄCA.

Amicis Edm.	Serce.
Anczyc Wł. L.	Przypadki Robinsona Kruzoe.
Bobrowska Br.	Janek w legjonach.
Buyno-Arctowa M.	Słoneczko.
Bukowiecka Z.	O Janku Górniku.
Dąbrowska M.	Przyjaźń.
Domańska M.	Historja żółtej ciżemki.
Gould J.	Gwiazda przewodnia.
Korczak J.	Bankructwo małego Dżeka.
Kossak-Szczucka Z.	Topsy i Lupuś.
Potemkowska W.	Wielki spór w piątej klasie.
Przyborowski W.	Chrobry.
Rosinkiewicz K.	Hultaj.
Spyri J.	Heidi.
Thompson Ern.	Pies owczarski.
Zaleska M. J.	Mieszkaniec puszczy.
Żurakowska Z.	Pójdziemy w świat.

GRAMATYKA I ĆWICZENIA ORTOGRAFICZNE.

ODDZIAŁ V.

Klemensiewicz Z. Język polski — pogadanki i ćwiczenia gramatyczne. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów—Warszawa. 1933. Cena zł. 0,60.

Szober St. Gramatyka polska w szkole powszechnej. (Zadania i ćwiczenia—wykład). Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa. 1933. Cena zł. 0,60.

Szober St., Niewiadomska C .i Bogucka C. Nauka pisowni we wzorach i ćwiczeniach. Zeszyt IV. Wydanie 22. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa. 1933. Cena zł. 0,60.

GEOGRAFJA.

ODDZIAŁ V.

Bzowski K. Geografja dla V klasy szkoły powszechnej. Wydawnictwo M. Arcta w Warszawie. 1933. Cena zł. 1,60.

Radliński T. i Wuttke G. Geografja. Kurs klasy V. Warszawa. 1933. Cena zł. 1,60.

PRZYRODA ŻYWA.

ODDZIAŁ V.

Gayówna D. Nauka o przyrodzie dla klasy V szkoły powszechnej. Wydawnictwo „Naszej Księgarni", Warszawa. 1933. Cena zł. 1,20.

PRZYRODA MARTWA.

ODDZIAŁ V.

Dmochowski Al. i Ziemiecki St. Nauka o przyrodzie martwej dla klasy V szkoły powszechnej. Wydawnictwo Księgarni K. Rutskiego w Wilnie. 1933. Cena zł. 1.

Żłobicki Wł. i Adwentowski K. Wiadomości z fizyki i chemji dla V klasy szkoły powszechnej. Wydawnictwo K. S. Jakubowskiego. Lwów. 1933. Cena zł. 1.

ARYTMETYKA Z GEOMETRJĄ.

ODDZIAŁ I.

Rusiecki A. M. i Zarzecki Ad. Matematyka. Podręcznik dla uczniów szkoły powszechnej. Klasa I. Wydawnictwo Księgarni św. Wojciecha. Poznań. 1933. Cena zł. 0,70.

Sierzputowski T. i Klebanowski S. Rachunki dla I kl. szkoły powszechnej. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów-Warszawa. 1933. Cena zł. 0,70.

ODDZIAŁ II.

Durek St. i Lewicki W .Rachunki dla II klasy szkół powszechnych. Wydawnictwo Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1933. Cena zł. 1.

Rusiecki A. M. i Zarzecki Ad. Matematyka. Podręcznik dla uczniów szkoły powszechnej. Klasa II. Wydawnictwo Księgarni św. Wojciecha. 1933. Cena zł. 1.

Sierzputowski T. i Klebanowski S. Rachunki dla II klasy szkoły powszechnej. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów-Warszawa. 1933. Cena zł. 1.

ODDZIAŁ V.

Banach S., Sierpiński W. i Stożek W. Arytmetyka i geometrja dla V klasy szkoły powszechnej. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów-Warszawa. 1933. Cena zł. 1,60.

Bielecki B. i Krasiński W. Arytmetyka i geometrja. Tom I dla V klasy szkół powszechnych. Wydawnictwo K. S. Jakubowskiego. Lwów. 1933. Cena zł. 1,60.

Rusiecki A. M. i Zarzecki Ad. Matematyka. Podręcznik dla uczniów szkoły powszechnej. Klasa V. Wydawnictwo Księgarni św. Wojciecha. Poznań. 1933. Cena zł. 1,60.

Wojtowiczowa J. i Wojtowicz Wł. Arytmetyka i geometrja dla V klasy szkoły powszechnej. Wydawnictwo Instytutu wydawniczego „Bibljoteka Polska". Warszawa. 1933. Cena zł. 1,60.

Wydawnictwo pomocnicze.

Świat i życie. Encyklopedja dla młodzieży. Pod redakcją prof. Z. Łempickiego. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów-Warszawa.

Książki pomocnicze dla nauczycieli.

JĘZYK POLSKI.

Baczyńska St. i Oderfeldówna A. Patrzę i opisuję. Książka do ćwiczeń ortograficznych i stylistycznych na klasę II szkół powszechnych. Wydawnictwo „Naszej Księgarni". Warszawa. 1933.

Klemensiewicz. Z. Pogadanki o języku polskim. Z obrazkami. Dla klasy I i II szkoły powszechnej. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów-Warszawa. 1933.

Szober St., Bogucka C. i Niewiadomska C. Nauka pisowni we wzorach i ćwiczeniach. Zeszyt I. Podręcznik dla drugiej klasy szkół powszechnych. Wydanie 25. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa. 1933.

ŚPIEW I MUZYKA.

Mayzner T. „Mój śpiewnik". 15 pieśni dla dzieci. Wydawnictwo Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1933.

Spis książek szkolnych, dozwolonych w I klasie gimnazjów Państwowych.

JĘZYK POLSKI.

WYPISY.

Balicki J., Maykowski St. Mówią wieki. Część I. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1933. Cena zł. 2,80.

Gaertner H. i Łempicki St. Między dawnemi a nowemi laty. Czytania dla I klasy gimnazjalnej. Wydawnictwo K. S. Jakubowskiego. Lwów. 1933. Cena zł. 2,80.

LEKTURA UZUPEŁNIAJĄCA.

Kingsley K.	Heroje.
Parandowski J.	Dysk olimpijski.
Prus B.	Z legend dawnego Egiptu.
Rydel L.	Ferenike i Pejsidoros.
Sienkiewicz H.	Pójdźmy za nim.
Sienkiewicz H.	Quo vadis (autoryzowane opracowanie dla młodzieży).
Anczyc Wł. L.	Łowcy wilków.
Bandrowski J.	Przygody prawdziwe żeglarzy.
Curwood J. O.	Na polskiej fali.

Dickens K.	Maleńka Dorrit.
Kipling R.	Wśród ławic oceanu.
London J.	Zew krwi.
Meissner J.	Szkoła orląt.
Montgomerry L. M.	Ania z zielonego wzgórza.
Montgomerry L. M.	Ania z Awonley.
Orliński.	Moje wrażenie z lotu do Tokjo.
Prus B.	Anielka.
Rodziewiczówna M.	Lato leśnych ludzi.
Zaruski M.	Żaglowym jachtem przez Bałtyk.
Zaruski M.	Na bezdrożach tatrzańskich.

GRAMATYKA I ĆWICZENIA ORTOGRAFICZNE.

Gaertner H. Mowa polska. Podręcznik do nauki o języku dla I klasy gimnazjalnej. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów-Warszawa. 1933. Cena zł. 0,70.

Klemensiewicz Z. Język polski. Ćwiczenia i pogadanki gramatyczne dla I klasy gimnazjalnej. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów-Warszawa. 1933. Cena zł. 0,70.

Dąbrowski J. Historja. Tom I dla I klasy gimnazjów. Wydawnictwo K. S. Jakubowskiego. Lwów. 1933. Cena zł. 2,60.

HISTORJA.

Moszczeńska W. i Mrozowska H. Podręcznik do nauki historji. Na klasę I gimnazjalną. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1933. Cena zł. 2,60.

Serejski M. H. Historja powszechna na klasę I gimnazjalną. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa. 1933. Cena zł. 2,60.

GEOGRAFJA.

Pawłowski St. Geografja Polski na I klasę gimnazjalną. Wydawnictwo Książnicy Atlasu. Lwów-Warszawa. 1933. Cena zł. 2,10.

Smoleński J. Geografja dla I klasy gimn. Wydawnictwo Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1933. Cena zł. 2,10.

MATEMATYKA.

Banach S., Sierpiński W. i Stożek W. Arytmetyka dla I klasy gimnazjalnej. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów-Warszawa. 1933. Cena zł. 2,10.

Chwiałkowski Z. Arytmetyka. Na klasę I gimnazjalną. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa. 1933. Cena zł. 2,10.

Wojtowicz Wł. Matematyka dla klasy I gimnazjalnej. Wydawnictwo Instytutu wydawniczego „Bibljoteka Polska". Warszawa. 1933. Cena zł. 2,10.

Wydawnictwo pomocnicze.

Świat i życie. Encyklopedja dla młodzieży. Pod redakcją prof. Z. Łempickiego. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów-Warszawa.

RUCH SŁUŻBOWY.

Władze Szkolne I. Instancji.

P. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

A) zamianował z dniem 16 sierpnia 1933 r.

P. Stanisława Mirkiewicza, nauczyciela Państwowego Seminarjum Nauczycielskiego im. Komisji Edukacji Narodowej w Ostrogu, prowizorycznym zastępcą Inspektora szkolnego w Dubnie.

z dniem 1 października 1933 r.

1) *P. Mikołaja Jędryszkę,* prowizorycznym zastępcą inspektora szkolnego na obwód szkolny włodzimierski we Włodzimierzu;

2) *P. Edwarda Kameckiego,* stałego kierownika 7-klasowej publicznej szkoły powszechnej we Włodzimierzu, prowizorycznym zastępcą inspektora szkolnego na obwód szkolny kowelski w Kowlu;

3) *P. Wacława Liska,* nauczyciela 7-klasowej publicznej szkoły powszechnej Nr. 1 we Włodzimierzu, prowizorycznym zastępcą inspektora szkolnego na obwód szkolny krzemieniecki w Krzemieńcu;

4) *P. Jana Reitera,* prowizorycznym zastępcą inspektora szkolnego na obwód szkolny kowelski w Kowlu;

5) *P. Mieczysława Knoppa,* zastępcę Inspektora Szkolnego w Dubnie, Inspektorem Szkolnym na obwód szkolny dubieński w Dubnie.

B) przeniósł z dniem 1 października 1933 r.

1) *P. Józefa Starzyka,* inspektora szkolnego w Wejherowie, na stanowisko inspektora szkolnego na obwód łucki, w Łucku;

2) *P. Stefana Majewskiego,* inspektora szkolnego w Zdołbunowie, na stanowisko zastępcy inspektora szkolnego na obwód szkolny łomżyński z Łomży;

3) *P. Wincentego Ziemackiego,* inspektora szkolnego w Równem, na stanowisko inspektora szkolnego na obwód wileński w Wilnie.

Szkolnictwo Średnie Ogólnokształcące.

Mianowani przez Kuratora Okr. Szk. Łuckiego:

L. p.	Nazwisko i imię	Z dniem	Do szkoły	
			Nazwa zakładu	Miejscowość
1	Matyjaszek Tad.-Antoni	1. X. 33	Gimnazjum Państwowe	Równe
2	Stachura Stanisław	"	" "	"
3	Mielniczek Rud.-Benedykt	16. X. 33	" "	Kowel
4	Dratwianka Józefa	"	" "	Dubno
5	Wachowski Bol.-Karol	"	" "	Równe
6	Ukraiński Aleksander	"	" "	Łuck

Przydzieleni do publ. szkół powszechnych.

L. p.	Nazwisko i imię	Nauczyciel Gimn. Państw.	z dniem	Przydzielony do publ. szkoły powszechnej: stopień org.	Przydzielony do publ. szkoły powszechnej: miejscowość	Powiat
1	Matyaszek Tadeusz-Antoni	Równe	1. X. 33	7 kl.	Kosiec	Równe
2	Stachura Stanisław	"	"	"	Żytyń Cukrownia	"
3	Mielniczek Rudolf Benedykt	Kowel	16. X. 33	"	Luboml	Luboml
4	Dratwianka Józefa	Dubno	"	"	Poczajów	Krzemieniec
5	Wachowski Bolesław-Karol	Równe	"	"	Berezne	Kostopol
6	Ukraiński Aleksander	Łuck	"	"	Łuck	Łuck

Szkolnictwo powszechne.

Mianowani:

L. p.	Nazwisko i imię	Z dniem	Szkoła		
			stop. organ.	miejscowość	powiat
1	Lisowski Bronisław	1. X. 33	2-kl.	Połapy	Luboml
2	Chmielowska Aniela	16. VIII. 33	1-kl.	Butmer	„
3	Karp Leopold	„	2 kl.	Wola Ostrow.	„
4	Strukow Eugenjusz	„	1-kl.	Piechy	„
5	Folta Franciszek Józef	16. IX. 33	„	Białowież	Sarny
6	Tuhy Stefan	„	„	Jezierce	„
7	Ostrowski Stanisław	„	3-kl.	Bereżki	„
8	Fiedorowiczówna Józefa	16. VIII. 33	1-kl.	Rudnia Lwa	„
9	Szymańska Marjanna	„	„	Połowle	„
10	Ilczenko Jerzy	„	7-kl. Nr. 1	Poczajów	Krzemieniec
11	Błaszczyńska Wanda	„	3 kl.	Zaleśce Szumsk.	„
12	Uhlig Zbigniew Tadeusz	„	2-kl.	Szymkowce	„
13	Kisielewicz Adam	„	1-kl.	Ośniki	„
14	Wnuk Franciszek	1. IX. 33	„	Kozaczki	„
15	Jasek Jan	16. IX. 33	7-kl.	Kołki	Łuck
16	Pazdro Jan	„	1-kl.	Romanów II	„
17	Zeljas Antoni	16. VIII. 33	„	Derewiańcze M.	Zdołbunów
18	Rynkar Kazimierz	1. IX. 33	„	Zakoty	„
19	Jasińska Teofila	16. VIII. 33	2-kl.	Głupanin	„
20	Petrykowski Leon	„	„	Bołotkowce	„
21	Stando Marjan	16. IX. 33	7-kl. Nr. 3	Kowel	Kowel
22	Chodoła Andrzej	„	1-kl.	Hrywiałki	„
23	Makarówna Laura	„	2-kl.	Wydranica	„
24	Myśliwiec Ignacy	16. VIII. 33	1-kl.	Huszyn	„
25	Homa Karol	„	2-kl.	Piaseczno	„
26	Madej Czesław	„	1-kl.	kol. Szczytniki	„
27	Dumańska Marja	„	„	Kuchary	„
28	Rutkowska Stanisława	„	„	Kaszówka	„
29	Turcewiczówna Tatjana	„	„	Górno	„
30	Markowska Emilja	1. IX. 33	2-kl.	Mirosławówka	„
31	Pudłowska Eugenja	16. VIII. 33	„	Sołowicze	„
32	Pichertówna Ludmiła	„	1-kl.	Martynówka	Równe
33	Andrusiewiczówna Jadwiga	1. IX. 33	„	Posiagwa	„
34	Godziszewska Zofja	„	„	Nowosiółki	„
35	Mierzejewski Edward	16. VIII. 33	„	Kryłów	„
36	Piotraszewska Irena	1. IX. 33	„	kol. Korzyść	„
37	Makow Włodzimierz	16. VIII. 33	„	Wacławka	„
38	Liszkówna Olga	„	„	Michałówka	„
39	Kowalski Władysław	„	„	Antonijów	„
40	Nowosad Tomasz	16. IX. 33	„	Suchowce	„
41	Skoniecki Henryk	„	2-kl.	Siniów	„
42	Partyka Stanisław	„	1-kl.	Wilhor	„
43	Woronicz Jan	„	„	Szpaków Duży	„
44	Puzichowski Michał	„	„	Paszuki	„
45	Komszczyński Wiktor	1. IX. 33	2-kl.	Ossowa	Kostopol
46	Zarzycki Wilhelm	„	1-kl.	Rudka Zofjówka	Dubno
47	Popkówna Marjanna	16. IX. 33	„	Niwy Złoczow.	„

L. p.	Nazwisko i imię	Z dniem	Szkoła stop. organ.	miejscowość	powiat
48	Felis Dominik	16. IX. 33	1-kl.	Horynka Wielka	Krzemieniec
49	Góra Wojciech	1. IX. 33	„	Babin	Równe
50	Kukla Jan	1. X. 33	7-kl.	Hołubne	Kostopol
51	Muszrub-Szawerdo Nina	„	1-kl.	Olibów	Dubno
52	Wenderlich Stanisław	1. IX. 33	7-kl.	Kozin	„
53	Rup Wilhelm	16. IX. 33	3-kl.	Okniny Wielkie	Krzemieniec
54	Barabasz Józef	1. X. 33	1-kl.	Korzkowce	„
55	Karasiński Stanisław	16. IX. 33	„	Krasnołęka	„
56	Gazda Mieczysław	„	„	Sadki Wielkie	„
57	Matuszewski Franciszek	1. X. 33	3-kl.	Janówka	Równe
58	Marcinek Aleksander	„	1-kl.	Peredíły	„
59	Piszcz Stanisław	„	„	Smolary Rogowe	Luboml
60	Seibel Kazimierz Wiktor	„	2-kl.	Antonowce	Krzemieniec
61	Pruś Stanisław	„	„	Bolizuby	„

Zwolnieni ze służby na własną prośbę:

L. p.	Nazwisko i imię	Z dniem	Szkoła stop. organ.	miejscowość	powiat
1	Witorska Zofja	31.VIII.33	2-kl.	Bereżki	Sarny
2	Marszycka Leokadja	„	„	Antonowce	Krzemieniec
3	Ks. Iwanicki Stefan	15.VIII.33	7-kl. Nr. 1	Krzemieniec	„

Zwolnieni z urzędu:

L. p.	Nazwisko i imię	Z dniem	stop. organ.	miejscowość	powiat
1	Ks. Zinkiewicz Jan	30. IX. 33	7 kl.	Równe	Równe
2	Masłowski Mieczysław	31.VIII.33	1-kl.	Rokitnica	Kowel
3	Basseches Otylja	30. XI. 33	7-kl.	Horochów	Horochów
4	Skwirzyńska Krystyna	30. IX. 33	1-kl.	Wilja	Kostopol

Zmarła:

L. p.	Nazwisko i imię	Z dniem	stop. organ.	miejscowość	powiat
1	Suchodolska Marja	4. X. 33	1-kl.	Harusza	Kowel

Przeniesieni z urzędu ze względów organizacyjnych:

L. p.	Nazwisko i imię	Od dnia	Ze szkoły: stop. organ.	Ze szkoły: miejscowość	Ze szkoły: powiat	Do szkoły: stop. organ.	Do szkoły: miejscowość	Do szkoły: powiat
1	Kawecka Aleksandra	1. VIII. 33	7-kl.	Ostróg	Zdołbunów	2-kl.	Łopawsza	Dubno
2	Wierzbiańska Joanna	16. VIII. 33	7-kl. Nr. 2	Włodzimierz	Włodzimierz	1-kl.	Zabłocie	Włodzimierz
3	Sułek Wincenty	„	7-kl. Nr. 3	„	„	„	Worczyn	„
4	Lincowa Weronika	„	7-kl.	Ostróg	Zdołbunów	3-kl.	Litowież	„
5	Jeremiejewa Nina	„	„	„	„	2 kl.	Koniuchy	Horochów
6	Malewski Aleksander	„	„	Zdołbunów	„	3-kl.	Górniki	Kowel
7	Kowalska Lidja	„	„	Ostróg	„	7-kl.	Wiśniowiec Nowy	Krzemieniec
8	Dobrowolska Bronisława	1. VIII 33	7-kl. szk. ćw.	„	„	7-kl.	Ostróg	Zdołbunów

Przeniesieni z urzędu dla dobra szkoły:

L. p.	Nazwisko i imię	Od dnia	Ze szkoły: stop. organ.	Ze szkoły: miejscowość	Ze szkoły: powiat	Do szkoły: stop. organ.	Do szkoły: miejscowość	Do szkoły: powiat
1.	Andrusiewicz Stefan	20. VIII. 33	1 kl.	Niwy Złoczowieckie	Dubno	7-kl.	Bodzanów	Płock
2.	Bassendowski Augustyn	„	„	Dąbrowa	Starogard	4-kl.	Pełcza	Dubno
3.	Hoffman Karol	„	„	Janów	„	7-kl. Nr. 2	Poczajów Nowy	Krzemieniec
4.	Szulikowska Marja	„	„	Ujeźdźce	Zdołbunów	7-kl.	Środa	Środa

Przeniesieni w drodze dyscyplinarnej:

L. p.	Nazwisko i imię	Od dnia	Ze szkoły: stop. organ.	Ze szkoły: miejscowość	Ze szkoły: powiat	Do szkoły: stop. organ.	Do szkoły: miejscowość	Do szkoły: powiat
1.	Żmudziński Zygmunt	1. X. 33	6-kl.	Ratno	Kowel	2-kl.	Gnidawa	Krzemieniec

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

HELENA ZAJDLEROWA
Równe

O zastosowaniu mapy indukcyjnej w nauczaniu geografji.

Nauka geografji nie może się odbywać bez mapy. Nie mam zamiaru opisywać, jaką wartość i znaczenie mają mapy w nauce geografji, ani zwracać uwagi na metody wprowadzania map do naszych lekcyj, bo te mogą być różne. Chcę tylko pokrótce omówić wartość mapy indukcyjnej i zastosowanie jej w praktyce.

Nowe programy przewidują stosowanie mapy indukcyjnej zarówno w szkole powszechnej jak i średniej i wyraźnie podkreślają jej potrzebę i znaczenie.

Naprzykład w programie oddziału V szkół powszechnych (Dziennik Ministerstwa WR. i OP. 1933 Nr. 8—9 str. 354) czytamy: Trzeba zwrócić uwagę na zastosowanie podczas nauczania indukcyjnych map, które szkoła może sporządzić własnemi siłami, używając do tego celu zwykłych tablic szkolnych.

W projekcie zaś programu gimnazjów wyraźnie jest sprecyzowana wartość mapy indukcyjnej: „Należy unikać pozorów czytania mapy, co zdarza się wtedy, gdy praca ucznia ogranicza się tylko do odczytywania drukowanych nazw na mapie. Wielką pomoc oddać mogą mapy — tablice ścienne, indukcyjne. Układ linij, rysowany na takich mapach stopniowo kredą, ułatwia dzięki kontrastowi trwałe zapamiętanie zasadniczych stosunków przestrzennych, a przez to szybką orjentację na mapie normalnej".

(„Program nauki w gimnazjach państwowych. Geografja (projekt) Lwów — 1933. str. 25)...

Mapę indukcyjną możnaby najkróciej określić jako szkolną mapę ćwiczebną. Jest to czarna płaszczyzna (cerata, linoleum, a nawet zwykła tablica szkolna), na której oznaczona jest siatka geograficzna, granice Polski (względnie innego państwa lub lądu) oraz sieć rzeczna. Napisów żadnych.

Wszelkie inne szczegóły oznaczać musi sam uczeń, wyrysowując je na odpowiedniem miejscu w oznaczone kontury.

Rzecz naturalna, dla łatwiejszej orjentacji używa się odmiennych barw przy zaznaczaniu różnych szczegółów. A więc mapa indukcyjna Polski opracowana przez profesora P. Ordyńskiego, wykonana na czarnej ceracie ma siatkę geograficzną oznaczoną kolorem czerwonym, granice Polski kolorem białym i sieć rzeczną kolorem niebieskim prawie granatowym. Czarne tło mapy indukcyjnej pozwala na pisanie i rysowanie kredą dowolnych szczegółów. Pismo łatwo daje się usunąć wilgotną gąbką, dzięki czemu mapa może być użyta do wielu ćwiczeń.

Byłoby rzeczą pożądaną, by każda szkoła posiadała własną mapę indukcyjną na ceracie, jednakże jest ona dość drogą, bo kosztuje około 70 zł. Szkoły powszechne, zwłaszcza szkoły stopnia I i II, będą musiały sporządzić ją sposobem domowym, co nie jest zresztą rzeczą trudną.

Na zwykłej tablicy szkolnej narysujemy siatkę, najlepiej sposobem Kirchhoffa w podziałce 1 : 850.000 albo 1 : 1,000.000, i utrwalimy ją olejną farbą w kolorze ciemnobronzowym. Następnie zaznaczymy kropkami granice Polski, najlepiej kolorem ciemnoniebieskim (granatowym), gdyż ten jest zdaleka prawie niewidoczny. I już mamy mapę indukcyjną, którą możemy użyć do kilku ćwiczeń. Doprowadziwszy n. p. dzieci poprzez pojęcie ogrodzenia ogrodu, pola, kopców i słupów granicznych, do pojęcia granicy wogóle, każemy jednemu z nich narysować kredą na tablicy granicę między Polską a Niemcami. Inne dziecko narysuje wschodnią granicę Polski. Wyniknąć mogą przytem kwestje, czy Polska na wschodzie też graniczy z Niemcami? Która z granic jest dłuższa (wschodnia czy zachodnia?), gdzie styka się granica Polski z Niemcami i Czechosłowacją, Rumunją i Z. S. R. R.? Powstanie zagadnienie granicy naturalnej i sztucznej i t. d. Po wyczerpaniu ćwiczeń łączących się z granicami Polski, przygotowujemy tablicę do ćwiczeń dalszych. Wrysowujemy mianowicie na naszej mapie ważniejsze rzeki i miasta i utrwalamy je olejną farbą kolorem ciemno-niebieskim (granatowym) tym samym co granice. Dla odróżnienia od kropkowanej linji granic poprowadzimy rzeki linją ciągłą. Na takiej mapie można już z powodzeniem przeprowadzić cały szereg ćwiczeń na zagadnienia, które są przewidziane w programie dla kl. IV i V szkoły powszechnej.

Przy zagadnieniu np.: „Przegląd głównych miast", dzieci rysują granice Polski, pociągając kredą po granicach, zaznaczonych kolorem niebieskim i oznaczają większe miasta umówionemi znakami.

W ten sposób wyraźnie wystąpią na naszej mapie szczegóły, które pragniemy na tej lekcji uzmysłowić dzieciom.

Przy zagadnieniu: „Przegląd głównych rzek“, młodzież rysuje kredą tylko ważniejsze rzeki, które są omawiane na danej lekcji. W ten sposób otrzymamy mapę sieci wód w Polsce.

Mapa indukcyjna może być w dalszym ciągu wzbogacana w szczegóły przewidzianą metodą uzupełnień treści danej mapy, częściowo już skonstruowanej. Pamiętać jednak należy, że mapa powinna być niezbyt przeładowana. O ile do ćwiczenia będzie potrzebne jakieś miasto, czy rzeka, których niema na mapie indukcyjnej, uczniowie sami łatwo je dorysują, tem łatwiej, że mapa jest oparta o współrzędne geograficzne t. j. siatkę.

Gdy dojdziemy w programie kl. IV do zagadnienia: „Podział na Województwa“, możemy dorysować na naszej mapie granice województw. Można to zrobić zwykłym ołówkiem, a nie farbą niebieską, gdyż nadmiar linij w jednakowym kolorze dezorjentuje młodzież. Może przytem łatwo zajść wypadek, że dziecko rysując kredą Wisłę, wykręci ją ku wschodowi wzdłuż granicy województw lubelskiego i lwowskiego. Z doświadczenia wiem, że linje narysowane ołówkiem, młodzież zauważy przed lekcją. Są tacy, którzy odgadują, co te linje znaczą, dzięki czemu już przed lekcją pobudzona zostaje ciekawość uczniów, którzy zasypują pytaniami wchodzącego do klasy nauczyciela. Ten wyzyskując zainteresowanie dzieci, przeprowadza odpowiednią dyskusję, której rezultatem będzie stopniowe wrysowywanie przez dzieci kredą poszczególnych granic: z początku granice województwa, w którem mieszkamy, potem granice sąsiednich i dalszych województw. Dzieci widzą wówczas tylko Polskę, podzieloną na województwa czyli mapę polityczną Polski.

Dzięki temu, że zniknęły (a właściwie są niewidoczne) rzeki i inne szczegóły, które w danym wypadku są pominięte, żywo wystąpi centralne województwo lubelskie, a jednocześnie dzieci wyraźnie uzmysłowią sobie, że wszystkie pozostałe województwa graniczą z ościennemi państwami.

W ten czy temu podobny jaknajprostszy sposób przeprowadzone ćwiczenia pozwolą nauczycielowi trafić do duszy dziecka i dać mu pierwsze — jasne — jaknajradośniejsze wyobrażenie o całości Polski.

Szczegółowe poznanie Polski, oparte o mapę, uczeń zdobywa w myśl programu, dopiero w kl. V, w której mapa staje się ważnem narzędziem nauczania. W programie kl. V szkół powszechnych jest mocno podkreślone czytanie mapy. Zatem mapa indukcyjna winna właśnie w tej klasie mieć szerokie za-

stosowanie na lekcjach geografji, gdyż przy jej pomocy łatwiej nam będzie wpoić uczniom zrozumienie i wyczucie stosunków przestrzennych i orjentowania się w symbolach mapy. — I jakiekolwiek weźmiemy zagadnienie z zakresu tej klasy, znowu mapa indukcyjna może nam być bardzo pomocna. Zagadnienie takie, jak np. przedstawienie ważniejszych form terenu na mapie można wykonać w klasie t. zw. metodą zatapiań, rzucając uczniom pytanie w rodzaju: „Jak wyglądałaby Polska, gdyby poziom morza podniósł się o 300 m." Zakreślamy wówczas kredą na mapie indukcyjnej te części obszaru, które są wyżej od 300 m. Otrzymujemy mapę, przedstawiającą góry, wyżyny i niziny, które w tym wypadku zalałaby woda, a poziomica 300 m. byłaby linją brzeżną. Cały szereg dalszych pytań, umiejętnie stawianych przez nauczyciela, wywołuje ciekawą dyskusję. Dzieci zazwyczaj zaczynają od pytania: czy to możliwe? Tu nastręcza się sposobność zainteresowania ich życiem ziemi i zapoznania najogólniejszego z kształtowaniem się jej powierzchni i t. p.

Dalej na takim czy temu podobnym przykładzie z łatwością można wyjaśnić, co to są poziomice? W kolejności zagadnień, przewidzianych w programie dla kl. V, można pokazać na mapie indukcyjnej obszary zlewiskowe, dorzecza rzek, dział wód i t. p. Do tych ćwiczeń wskazanem byłoby użyć kolorową kredę. Stworzymy wówczas dużo pięknych map, na których zawsze wystąpią te szczegóły jakie są nam właśnie potrzebne do przeprowadzenia danej lekcji. Na mapie indukcyjnej można odtworzyć takie zagadnienia jak: „Zasięg lodowca", „Gleby w Polsce", „Izotermy", „Rozmieszczenie bogactw naturalnych" i wiele innych. Przykłady można mnożyć, nawiązując do każdego szczegółu programu klasy piątej.

Dotychczasowa praktyka szkolna wskazuje, iż tablice — mapy indukcyjne — przy umiejętnem stosowaniu, oddają nieocenione usługi i stają się nieodzowną pomocą w nauczaniu geografji. Od pomysłowości nauczyciela całkowicie zależy sposób jej wyzyskania najwszechstronniejszy.

A teraz kilka praktycznych uwag do map, na których muszą wystąpić kontrasty np. zlewiska mórz Bałtyckiego i Czarnego. Należy wziąć do oznaczenia tych obszarów *różne* kolory kredy (zielony, biały). Natomiast mapy, przedstawiające opady czy gęstość zaludnienia, lepiej jest wykonać jednym kolorem, stopniując tylko odcienia. Mapę gęstości zaludnienia możemy zrobić kolorową kredą, albo też kreskować różnej grubości kreskami. I tak np. województwa, które mają od 0—50 mieszkańców na 1 km ^{2} zakreślamy kilkoma linjami w dużych odstępach jedna od drugiej. Bardzo gęsto i grubszemi linjami zakreślamy te województwa, w których jest od 51—100 mieszkańców na 1 km^2, grubą kratą zazna-

czamy obszary w Polsce, które mają do 200 mieszkańców na 1 km ^{2} i t. d. W podobny sposób da się odtworzyć gęstość zaludnienia jednego województwa (n. p. Wołyńskiego) i wykazać, które powiaty mają najwięcej ludności na danym terenie; dobrze byłoby porównać parę województw np. Wołyńskie i Śląskie i zwrócić uwagę na kontrasty, bo te szczególnie zainteresują uczniów i ułatwią głębsze poznanie stosunków gospodarczych w poszczególnych województwach.

Wszystkie wyżej wymienione ćwiczenia uczniowie mogą wykonywać też na mapkach konturowych, które możnaby określić jako indywidualne mapy indukcyjne. Każda mapka służy do rozwinięcia jednego zagadnienia (czasami dwóch). Wypełnianie mapek konturowych, to znaczy wrysowanie w nie danych szczegółów, zmusza ucznia do samodzielnej pracy, uczy myśleć, kombinować i samemu tworzyć.

Doświadczenie wykazuje, że tego rodzaju ćwiczenia uczniowie bardzo lubią. Przy rysowaniu mapek są nad wyraz aktywni, bardziej interesuje ich dane zagadnienie i są niezmiernie zadowoleni, gdy im się mapka „uda".

Szereg cennych wskazówek na ten temat znajdzie czytelnik w broszurce U. Przybylskiej p. t. „Mapki konturowe w nauce geografji." Wydawnictwo Książnicy-Atlas. Cena 2 zł. 10 gr. Reasumując, pragnę jeszcze raz podkreślić wielkie korzyści, jakie płyną z używania mapy indukcyjnej. Możność wyeliminowania wszelkich szczegółów zbędnych, a w związku z tem skupienie uwagi uczniów na pewnej grupie zjawisk — zaprawianie ich w grupowaniu pewnych linij i punktów, które z tych czy innych względów łączą się ze sobą uzależniając się wzajemnie — możliwość dowolnego zbierania zgrupowanych już zjawisk i układanie ich w najrozmaitsze szeregi — uplastycznienie tego linją i barwą — oto kilka czynników, przemawiających za wprowadzeniem mapy indukcyjnej do szkoły.

Lecz przy tem jedno zastrzeżenie: mapa indukcyjna nie może się stać celem dla siebie; nie może ona wyrugować mapy normalnej (zwykłej), ma jedynie przygotować ucznia do korzystania z niej, gdyż, jak mówi program, jednym z celów nauczania geografji jest danie uczniowi umiejętności poprawnego korzystania z map.

Uwaga: Mapa indukcyjna Polski P. Ordyńskiego jest do nabycia w firmie „Pestalski" Warszawa, ul. Ś-to Krzyska 3. Cena 70 zł.

W tej samej firmie można nabyć mapę indukcyjną Europy tegoż autora w cenie 70 zł. Różyckiego indukcyjną mapę świata (cena 140 zł.) oraz Wuttkego indukcyjną mapę Polski (cena 140 zł.) i indukcyjną mapę świata w cenie 140 zł.

Sprostowanie.

W Dzienniku Urzędowym K. O. S. Ł. Nr. 8 z września b. r. w artykule p. t.: „Szkoły Zawodowe Dokształcające“ na stronie 349 zaczynając od wiersza drugiego od góry winno być: „Ta koncepcja napotyka na wiele trudności i organizowanie szkół dokształcających dziennych wymaga wiele prac przygotowawczych i odpowiedniej propagandy wśród rzemieślników. Idea szkoły dziennej znalazła już zrozumienie wśród rzemieślników miasta Włodzimierza, którzy dokładają wszelkich starań, aby szkołę dzienną uruchomić“.

Pren. rocz. zł 6, półrocz. zł 3. Nr. pojed. 60 gr. Konto P. K. O. Nr. 30.365

Adres Redakcji i Administracji: RÓWNE WOŁYŃSKIE, KURATORJUM

23. *Jerzy Gutsche:* Narodziny gazety.
24. *Czeska Mączyńska:* Teofila Sobieska, matka króla Jana.
25. *E. M. Schummer Szermentowski:* Litwa.
26. *Adam Skałkowski:* Napoleon.
27. *Jan Sokołowski:* O ptaszkach, gniazdkach i pisklętach.
28. *Stanisław Rachwał:* Ksiądz biskup Bandurski.
29. *Piotr Laurecki:* Chemja czarodziejka.
30. *Walerja Szalay Groele:* Milusińscy.
31. *Jan Misiewicz:* Służba Policji Państw.
32. *Majer Tauber i Jerzy Wajngarten:* Żydzi.
33. *Kazimierz Buczkowski:* Kraków.
34. *Tadeusz Nayder:* Mikołaj Kopernik.
35. *Marja Jaworska:* Marszałek Foch.
36. *Marja Swobodzianka:* Sobieski pod Wiedniem.
37. *Franciszek Łabendziński:* O gruźlicy i sposobach zwalczania jej.
38. *Witold Taszycki:* Nasza mowa ojczysta.
39. *Tadeusz Krokowski:* Wujko czarodziej.
40. *Stanisław Dedio:* Igrzyska olimpijskie.
41. *Tadeusz Krokowski:* Kuźnia olbrzymów.
42. *Stanisława Słowikowska:* Potwory świata roślinnego.
43. *Jan Biliński:* Marsz, Marsz, Dąbrowski...
44. *Tadeusz Sinko:* Spór pióra z ołówkiem.
45. *Gustaw Morcinek:* Łysek z pokładu Idy.
46. *Jerzy Dobrzycki:* Wit Stwosz, mistrz dłuta.
47. *Karol Górski:* Toruń.
48. *Fryderyk Papée:* Święty Kazimierz, Królewicz Polski.
49. *M. Gumowski:* Zaczęło się od grosza.
50. *Jan A. Kraśny:* Samolot kaprala Orwicza.
51. *Zenon Kosidowski:* Mówi do Was radjo.
52. *Felicja Gosieniecka:* Zdobnictwo ludowe.
53. *Stefan Papée:* Prezydent Ignacy Mościcki.
54. *Witold Adolph:* Dzień w mrowisku.
55. *Witold Taszycki:* Apostołowie Słowian św. Cyryl i Metody.
56. *Zofja Lipkowska:* Gdynia.
57. *Bronisława Wójcik-Keuprulian:* Ormianie Polscy.
58. *Jan Bogumił Sokołowski:* Obrazki z życia ptaków w zimie.
59. *Józef Korpała:* Maszerują strzelcy, maszerują.
60. *Janusz Staszewski:* Zwycięstwo pod Wiedniem.
61. *Janusz Domaniewski:* Pochodzenie zwierząt domowych.
62. *Jan Dembowski:* Mowa zwierząt.
63. *Jadwiga Viewegerowa:* Wędrówki ryb.
64. *Paweł Roszko:* O wojnie gazowej.
65. *Jan Dembowski:* Dżdżownica.
66. *Witold Adolph:* Świat mrówek.
67. *Jan Biliński:* Dąbrowski w Poznaniu.
68. *Halina Zdzitowiecka-Jasieńska:* Bibljoteki dawniej i dzisiaj.
69. *Andrzej Zand:* Łódź.
70. *Józef Watra-Przewłocki:* Wizymir.
71. *Jadwiga Viewegerowa:* Światło w morzu.
72. *Zygmunt Wojciechowski:* Przyczyny upadku dawnej Polski.
73. *Jan A. Kwaśny:* Alarm gazowy.
74. *Józef Jarząb:* Jak zachować zdrowe zęby.
75. *Zygmunt Hetper:* Poznaj tajniki chemji.
76. *Jan Dembowski:* Świat zwierzęcy stawu.
77. *Marjan Stępowski:* W dżungli poleskiej.
78. *Witold Hulewicz:* Stanisław Moniuszko król pieśni polskiej.
79. *Mieczysław Brahmer:* Włochy.
80. *Dr. Alojzy Florczak:* Brat Albert i Jego dzieło.
81. *Kazimierz Czachowski:* Wacław Sieroszewski.

BIBLJOTEKA SZKOŁY POWSZECHNEJ w tanich, ilustrowanych, o jasnej, barwnej i ciekawej treści 50-groszowych tomikach opowiada o wszystkiem, co młody, bujny i twórczy umysł zająć może i zainteresować powinno.

BIBLJOTEKA SZKOŁY POWSZECHNEJ podaje wiadomości o Państwie Polskiem, jego przeszłości i teraźniejszości; mówi o literaturze, sztuce, nauce, technice, rolnictwie, przemyśle i handlu;

Informuje o innych narodach i państwach, ich dziejach, znaczeniu i kulturze;

opisuje dzieje wielkich odkryć geograficznych i epokowych wynalazków;

służy praktycznemi i pożytecznemi wskazówkami i poradnictwem zawodowem;

opowiada o wielkich i świętych ludziach, sławionych w głośnych legendach i podaniach;

kreśli obrazki historyczne, obyczajowe i przyrodnicze, zajmując się zagadnieniami społecznemi i prawnemi;

zawiera czytanki i opowiadania różnej, często wesołej treści, oraz sztuczki dla teatrzyków szkolnych;

obejmuje wszystkie dziedziny wiedzy i nauki, oraz wszystkie działy twórczości ludzkiej.

DZIENNIK URZĘDOWY

T R E Ś Ć

CZĘŚĆ URZĘDOWA

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.